

Københavns universitets bestyrelse

GODKENDT - MØDEREFERAT – ÅBENT

2. APRIL 2016

Forum Bestyrelsesmøde nr. 82

REKTORSEKRETARIATET

Møde afholdt: 1. feb. 2016 kl 9.15 – 15.30

NØRREGADE 10

Sted: Udvalgsværelse 1

1017 KØBENHAVN K

Referent: Steen Ulrich, Nele Høgsbro

DIR 35322602

MOB 29639167

Til stede:

Formand Nils Strandberg Pedersen, Anja C. Andersen, Jannik Johansen, Signe Møller Johansen, Søren Axel Petersen, Sine Sunesen, Mads Krogsgaard Thomsen, Alexander Schwartz Thorvaldsen, Eske Willerslev.

Nele.Hoegsbro@adm.ku.dk

www.ku.dk

Afbud: Kari Melby og Jakob Thomasen.

Daglig ledelse: Rektor Ralf Hemmingsen, prorektor for forskning og innovation Thomas Bjørnholm, prorektor for uddannelse Lykke Friis, universitetsdirektør Jesper Olesen.

Lykke Friis deltog fra kl. 11.15.

Sekretariat: Steen Ulrich, Nele Høgsbro.

Gæster:

Pkt. 5: Gruppeleder John Martinsen, Rektorsekretariatet.

Pkt. 6: Vicedirektør for Campusservice, Anders Boe Hauggaard-Nielsen.

Pkt. 7a: Vicedirektør for F&I, Kim Brinckmann.

Pkt. 7 b-d: Vicedirektør for Uddannelsesservice, Anni Søborg og vicedirektør for kommunikation Jasper Steen Winkel.

Pkt. 7c: Dekan for Det Humanistiske Fakultet Ulf Hedetoft.

Pkt. 11: Vicedirektør for HR&O, Lisbeth Møller

SIDE 2 AF 9

Temadrøftelse om ”KU i 2029”: ekstern facilitator Bo Degn og specialkonsulent Tina Bergløv Kjær, Rektorsekretariatet.

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden

Mødet indledtes med en præsentationsrunde for alle bestyrelsesmedlemmer, direktion og sekretariat.

Vedr. pkt. 7 c. Nulstilling af bacheloruddannelser på HUM, deles orienteringen op, så der først afvikles en lukket intern ledelsesorientering og derefter en åben orientering og drøftelse.

Dagsorden blev godkendt.

2. Godkendelse og underskrivelse af referat af bestyrelsesmøde d. 8. dec. 2015

Referatet blev godkendt og underskrevet.

3. Konstituering af bestyrelsen: udpegning af stedfortræder for formanden

Formanden orienterede om stedfortræderens rolle, denne skal i henhold til universitetsloven være et eksternt medlem. Vedkommende træder principielt kun i funktion som stedfortrædende formand, når sidstnævnte må melde forfald og er altså formelt set ikke næstformand. I praksis afgør bestyrelsen naturligvis selv sin arbejdsform og formanden betonedede, at praksis havde været og fortsat ville være løbende inddragelse af stedfortræderen. Den hidtidige stedfortræder Peter Gæmelke har eksempelvis deltaget i ministermøder sammen med formanden. Mads Krogsgaard Thomsen vurderes at have den nødvendige politiske gennemslagskraft, hvorfor han indstilles til stedfortræderposten.

Formanden oplyste, at man udpeges for en 4 årig periode, men at bestyrelsen jf. udløb af Jannik Johansens og formandens bestyrelsesperiode i september 2017 konstituerer sig på ny.

Formanden konstaterede, at den samlede bestyrelse støttede indstillingen og Mads Krogsgaard Thomsen blev udpeget som formandens stedfortræder for perioden d.d. til udgangen af 2019.

4. Godkendelse: Mødeplan og årshjul 2016

Bestyrelsen godkendte mødeplan og årshjul for 2016.

Udover de ordinære bestyrelsesmøder i den åbne mødeplan, kan der komme ekstraordinære fortrolige møder i 2. halvår 2016 i forbindelse med rektorrekruttering.

SIDE 3 AF 9

5. Drøftelse og godkendelse: Målplan 2016-17 og nyt UK-mål om øget regionalt vidensamarbejde

UK-tillægsmål:

Prorektor for forskning og innovation orienterede:

Uddannelsesministeren har med 1½ år tilbage af den nuværende kontraktperiode 2015-17 genåbnet kontrakten og besluttet at fjerne målet om social mobilitet og at indarbejde et mål, der tilgodeser regeringens strategi om regionalt vidensamarbejde. Bestyrelsen tilsluttede sig, at det nye UK-mål tager udgangspunkt i den eksisterende GTS-strategi, som styrker den regionale videnoverførsel fra universitetet til SMV-aftagerne. På baggrund af kommende evaluering af GTS-strategien vil der ultimo 2016 blive udformet en ny plan for KU's samarbejde med GTS-institutter og konkrete målepunkter for dette UK-tillægsmål, gældende i 2017.

Bestyrelsen fandt det principielt uhensigtsmæssigt, at en allerede indgået 3-årig kontrakt mellem ministeriet og universitetet, åbnes ensidigt midt i kontraktperioden og noterede dertil, at en 3-årig horisont i styringen af forskning og uddannelse i forvejen er kort.

Vedr. målet om øget social mobilitet, som den nuværende minister har taget ud af UK, oplyste den daglige ledelse, at man ikke ønsker at ændre den indsats, KU allerede har igangsat. KU har forpligtiget sig til i samarbejde med en række sjællandske gymnasier at forsøge at tiltrække flere studerende fra de geografiske områder, hvorfra færrest KU-studerende rekrutteres. Målet bibeholdes derfor som eget KU-mål.

Bestyrelsen godkendte forslag til UK-tillægsmål og gav ledelsen mandat til den videre forhandling om konkrete målepunkter.

Målplan 2016-17:

Prorektor for forskning og innovation opsummerede baggrunden for den justerede målplan hvor 27 mål reduceres til 18; nemlig bestyrelsens beslutning om at forlænge strategien med et år til og med 2017, ny UK 2015-17 og den deraf følgende nødvendighed af en enkel målplan for 2016-17. I tillæg til målene i Målplanen vil man i årsrapporterne fremover kunne følge KU's udvikling over en knap 10 årig periode på en række hovedtal for forskning og uddannelse, herunder udvikling i tiltrækning af eksterne midler, rankings, STÅ-produktion m.v. Mht. de mål der er taget ud, er nogle opfyldte og fastholdt af ledelsen, fx det konkrete timekrav på BA og KA,

mens andre er udgået af ressourcehensyn, som f.eks. den årlige interne tilfredsundersøgelse med de administrative ydelser (et af elementerne i den såkaldte ÅTT – den Årlige Trivsels- og Tilfredshedsundersøgelse), som sløjfes, da ledelsens vurdering er, at der på mange andre måder sker en løbende vurdering af og tilpasning til brugernes behov.

Bestyrelsen drøftede Målplanen og noterede, at den på den ene side bør omfatte udvalgte mål, som KU sætter sig, men på den anden side langt fra er eller bør være et udtryk for samtlige aktiviteter på KU, og at der er god mening i en ressourcebevidst tilgang, som holder administrationen af mål og milepæle nede - ikke mindst i en situation som den nuværende med markant pres på alle ressourcer på universitetet. Formanden konkluderede på baggrund af drøftelsen, at der ikke tilføjes yderligere mål, men til gengæld en tekst, der omtaler nogle af de væsentligste øvrige strategiske aktiviteter og indsatsområder, der ligger udenfor målplanen, så det bliver tydeligere, at Målplanen ikke står alene.

Bestyrelsen vil i forlængelse af ”KU i 2029”-processen få lejlighed til at drøfte KU’s fremtid og profil, og til at operationalisere konklusionerne i den ny strategi fra 2018, pointerede rektor.

Området for uformel studenter-underviserkontakt i og udenfor undervisningslokalet mht. tutorials, mentorordninger osv. er væsentligt for studieintensiteten og rektor vil på kommende institutledermøde bede I-lederne undersøge hvilke aktiviteter og tilbud de har.

Bestyrelsen tilsluttede sig at der arbejdes videre efter de fremlagte rammer for justeret målplan 2016-17 forud for bestyrelsens endelige godkendelse på mødet 27. april 2016.

6. Drøftelse: KU’s langsigtede strategi på bygningsområdet – fortroligt

7. Orientering fra direktionen

a. Mundtligt: Status og perspektiver for forsknings- og innovationsområdet

Prorektor for forskning og innovation orienterede ud fra omdelte slides [vedhæftet referatet]. KU ligger godt på centrale områder: i forhold til vidensdeling (stigende publicering i fx Nature og Science) og i samarbejde med andre (internationale) forskere og virksomheder, i forhold til international placering, hvor KU på ARWU (den såkaldte Shanghai-ranking) og Leiden-ranking ligger i den europæiske top samt i den nationale og internationale konkurrence om de eksterne midler. Den positive udvikling i KU’s internationale position kan drives yderligere fremad, hvis

KU fortsat har fokus på rekruttering og udvikling af talent, forsknings- og undervisningskvalitet samt de nødvendige finansielle, fysiske og infrastrukturelle rammer.

Den netop igangsatte forskningsevaluering er central for bl.a. at mindske gabet mellem kvalitet og kvantitet (konkret skal målingen/rankingen af publiceringskvalitet uafhængigt af KU's størrelse stige), for tiltrækning af flere fonds- og Horizon 2020 midler og for løft af de midterste 50 % af forskningsmiljøerne mod de 25 % bedste. Med inspiration fra G.B. og Sverige vil KU fokusere på kvaliteten ved at styrke, systematisere og udvikle den eksisterende evalueringspraksis. Arbejdet udføres på institutniveau - ikke af den enkelte forsker – gennem selvevalueringer af interne strategier og initiativer, sitevisits, benchmarks, internationalt peer review panel mv.

Forskningsevalueringen forventes afsluttet i 2018. Efter tre års pause vil evalueringen i 2022 starte forfra.

Bestyrelsen kvitterede for ”øjebliksbilledet” og det fortsatte fokus på KU's internationale placering, og bemærkede, at den internationale rekruttering og de økonomiske rammer for dette er afgørende; fx mulighed for at fondsbevillinger tildeles internationale forskere, startup-pakker og fortsat branding af KU internationalt.

Bestyrelsen drøftede de mulige konsekvenser af de kommende besparelser og udtrykte bekymring. Rektor resolverede, at der er betydelig risiko for negativ påvirkning, hvis dette års finanslov er et udtryk for et varigt kursskifte i de politiske prioriteringer. Rektor betonedede samtidig, at der fra fagligt hold og fra ledelsesside i endnu højere grad end hidtil er behov for målrettet fokus på forskningskvaliteten parallelt med initiativer på uddannelsesområdet omkring mindsket frafald, højere studieintensitet, bedre undervisningskvalitet osv., samtidig med at KU skal spille ind til den offentlige debat om, og hvordan, Danmark fortsat skal klare sig som et videnssamfund i global konkurrence.

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

b. Mundtligt: Status på ændring af universitetsloven

Prorektor for uddannelse orienterede. KU har haft forslag til ændring af universitetsloven - omhandlende fremdriftsreform, dimensionering og karakterkrav - i høring. Ændringerne vedr. fremdriftsreformen giver KU større fleksibilitet til selv at fastlægge rammerne, men de økonomiske bøder består og kravene til studietidsreduktion er derfor uændrede. Ledelsen vil i dialog med de studerende nu se på hvilke interne regler og krav for studieaktivitet KU skal indføre. Vedr. dimensionering giver lovændringen mulighed for at reducere tilskuddet til universiteterne, hvis

dimensioneringen overskrides, og KU har i sit hørings svar understreget nødvendigheden af at det i loven vil fremgå eksplicit, at der er finansiering til retskravsbachelor, også selvom man i indfasningsperioden indtil 2020 kan risikere at overskride fleksibilitetsgarantien på 10 %. Den 3. ændring i universitetsloven knytter sig til muligheden for at differentiere mellem kvote 1 og 2 i forbindelse med indførelse af minimumskaraktter. Det er et ønske KU længe har haft, og KU har nu varslet en minimumskaraktter på 6 på kvote 1 – med enkelte undtagelser – under forudsætning af at loven vedtages. Undersøgelser har påvist sammenhæng mellem karaktter og frafald.

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

**c. Mundtligt: Nulstilling af bacheloruddannelser på HUM –
hvv. fortrolig og åben orientering**

Fortrolig orientering.

Åben orientering:

Anja C. Andersen havde ønsket punktet åbnet for at sikre størst mulig åbenhed om processen omkring afskedigelser og nulstillinger af fag.

Prorektor for uddannelse indledte.

I henhold til den procedure, der følger af institutionsakkrediteringsprocessen orienteres bestyrelsen normalt udelukkende om lukning og åbning af uddannelser, men situationen er særlig omkring den bebudede nulstilling af 13 småfag på Det Humanistiske Fakultet, hvorfor bestyrelsen drøfter sagen, både åbent og som en lukket drøftelse. Igennem de seneste år er en lang række små og store sproguddannelser lukket på de danske universiteter, på KU er lukket nederlandsk (2013) og bulgarsk (2010), og man kan nu med rette tale om krise for sprogfagene, måske endda ”sprogøden”. Dimensioneringen har forstærket tendensen. Ministeren har netop lanceret en kommende national sprogstrategi; denne hilser KU velkommen.

KU ’s bestyrelse og ledelse har igennem de seneste 10 år tilsvarende haft fokus på sprogområdet, både i *Destination 2012* (fra 2007) og den nuværende strategi *2016*, ligesom der internt er givet en KU-særbevilling på 15 mio.kr. årligt til de små sprogfag udover småfagsbevillingen på finansloven (FL). KU har således indtil nu, med få undtagelser, kunnet bevare sprogfagene. Derudover er vedtaget en sprogstrategisk satsning, der skal styrke sprog mangfoldigheden – tysk, fransk etc. - også for de studerende, der ikke læser sprogfag. Der er bevilget midler for at HUM kunne indfri 8- og 12 timerskravet og i 2008 oprettedes Center for Internationalisering og Parallelsproglighed (CIP) med finansiering fra centralt hold. Samlet set får HUM en særbevilling på over 50 mio.kr. årligt.

Besparelserne i FL 2016 rammer småfagene hårdt og forstærker en allerede kritisk uddannelsesøkonomi, som er påvirket af begrænset søgning, høje frafaldsprocenter og dimensionering.

Det samlede billede betyder, at situationen nu, og fremover, er så alvorlig, at dekanen for HUM har måttet ”trykke på pauseknappen” og vurdere området.

Dekan for HUM, Ulf Hedetoft:

Den økonomiske situation er kritisk og den tidligere og nuværende uddannelsesbredde er under pres. HUM forsøger at udvise rettidig omhu ved en vurdering af området allerede nu, idet tidshorisonten for evt. lukning af uddannelser er lang og optag i 2016 skal kunne finansieres min. 5 år frem. Der er ikke besluttet lukning af konkrete fag endnu, men det er ikke forsvarligt at lade alle uddannelser skære ned til et uacceptabelt minimum, for at undgå lukning af enkelte fag. De 22 småfag er dyre og særligt disse 13 uddannelser har voldsomme underskud. Deloitteundersøgelsen viser, at en uddannelse først lige løber rundt med et optag på 40 og max 25 % frafald. Dekanatets strategiske overvejelser for hvert enkelt fag drejer sig om uddannelsesøkonomien, også negativt påvirket af dimensioneringen, hvor nogle af fagene ligger på 4-7 optagne, og det heraf påvirkede studiemiljø, mindskelse af frafaldsprocenter på 50-70 %, muligheder for optag hvert 2. år, sammenlægning af beslægtede uddannelser, fx på mellemøststudierne, og tilhørende administration, samt lukning af uddannelser. For alle 13 fag gælder, at de har propædeutik, hvor en stor del af frafaldet sker, og der skal gøres en større indsats for at oplyse potentielle studerende om, hvad uddannelsen består af og hvilke krav, der stilles.

HUM's studerende og medarbejdere inddrages pt. i vurderingsprocessen gennem dekanens møder med HUM-rådet, akademisk råd og I-lederne, samt aftagerpaneler.

Dekanen oplyste, at markedet for disse småfag er meget stabilt, og at aftagere blandt andet er museer, de kunstneriske områder samt undervisning. Hvis der optages og dimitteres flere, vil de skulle søge mod aftagerområder, der også kan dækkes af andre uddannelser.

Rektor tilføjede, at man i forlængelse af møder med Lunds universitet, AU og CBS har indledt en dialog om sprogfagernes bevarelse og udvikling i Danmark og i Norden.

Bestyrelsen udtrykte dyb beklagelse over situationen for de uddannelser, der lider nød i det nuværende finansieringssystem, men generelt har stor samfundsmæssig værdi. Der kvitteredes for dekanen og ledelsens rettidige håndtering.

Bestyrelsen bemærkede, at man ikke kan gå ind i enkelte områder/fag, men fremhævede en række generelle forhold, der skal medtages i overvejelserne, ud over den nødvendige vurdering af de givne økonomiske rammer:

- At der også ses på de enkelte forskningsområders kvalitet; er det excellente, internationalt anerkendte forskningsmiljøer (der også bidrager til KU's forskningsbaserede uddannelser)?
- At fagmiljøerne og de studerende fortsat inddrages i vurderingsprocessen – også med tanke på fremtiden
- At sammenlægninger kan styrke studiemiljøet og dermed evt. også mindske frafald
- At der fortsat samarbejdes med andre universiteter om at bevare de små sprogfag i Danmark
- At området søges inddraget i indspil til ministerens nationale sprogstrategi
- At området søges inddraget i indspil til finansieringsreform omkring behovet for differentieret taxameter
- At opgørelsesmetoden for 12-timers krav evt. overvejes mht. småfagene

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning og vil jf. den normale praksis blive informeret om lukning af evt. uddannelser når, beslutning er truffet.

d. Finansieringsreform

Prorektor for uddannelse orienterede. Regeringen ønsker et nyt bevillingssystem, der skal understøtte kvalitet, beskæftigelse og regionalisering. KU har i sit indsendte forslag til, hvordan et nyt system kunne sættes sammen lagt vægt på, at bevillingerne primært baseres på kvalitet, som bør sættes lig forskningsbaseret undervisning og forskningsintensitet og ikke beskæftigelsesmuligheder; det reguleres allerede af dimensioneringen. Det kunne fx være proxyer som stud/VIP-ratio, forbrug af eksterne midler pr. forsker og lign. KU ønsker desuden fortsat at opretholde et incitamentsskabende, aktivitetsbaseret taxameterelement samt en form for grundbevilling, der kan sikre de høje klinikomkostninger og tilgodese de små sprogfag. Lykke Friis indgår selv som Danske Universiteters repræsentant i en teknisk referencegruppe, der skal følge arbejdet.

Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

8. Orientering fra bestyrelsesformanden

a. Mundtligt: Status vedrørende Statens Naturhistoriske Museum - fortroligt

SIDE 9 AF 9

Intet nævnt.

b. Mundtligt: Status på Mærsk-byggesag – fortroligt

Intet nævnt, men drøftet under pkt. 6.

9. Meddelelser

a. Arrangementer

Intet nævnt.

10. Evt.

Intet nævnt.

11. Indledende drøftelse omkring rektorrekruttering – fortroligt

Mødet sluttede kl. 16.10. Næste ordinære møde finder sted d. 27. april 2016 kl. 9.15-17.00.